

REFERAT - Det Grønne Råd (DGR)

08.12.2023

Side 1 af 7

Mødedato:	Onsdag den 29. november 2023
Mødetid:	Kl. 16.00 – 18.00
Mødested:	Lokale DS-105, Blixens
Deltagere:	<p>Repræsentanter for foreninger/organisationer:</p> <ul style="list-style-type: none">• Nina Tofte Hansen, Arternes Aarhus• Ralf Maks Jensen, Østjysk Familielandbrug• Sebastian Jonshøj, Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN)• Niels Aage Skovbo, Danmarks Sportsfiskerforbund (DSF)• Nikolaj Sass Ebsen, Dansk Botanisk Forening• Søren Wümpelmann Juhl, Dansk Skovforening• Henning Ettrup, Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdelingen Aarhus• Ole Bøgh Vinther, Friluftsrådet i Århus Bugt• Barbara Dunn, Fællesrådene i Aarhus• Christian Johansen, Århus Jægerråd• Brian Munk Hulgaard, Landboforeningerne• Søren Hald, Skov- og Naturstyrelsen, Søhøjlandet• Simon Grünfeld, Teknik og Miljø, Formand• Jette Bøjesen (referent) <p>Afbud fra:</p> <ul style="list-style-type: none">• Anders S. Barfod, JCS, Bioscience (AU)• Søren Højager, SH, Danmarks Naturfredningsforening i Aarhus (DN)• Bent Hviid, Idrætssamvirket Århus• Kent Olsen, Naturhistorisk Museum• Lene Vinther Larsen, Teknik og Miljø, Sekretær
Kopi til	Suppleanter og hovedforeninger, jf. kontaktdata

TEKNIK OG MILJØ

Natur og Miljø
Aarhus Kommune

Naturafdelingen

Karen Blixens Boulevard 7
8220 Brabrand

Mobil: 4185 9772

Direkte e-mail:
jboj@aarhus.dk

Sag: EMN-2023-001261

Sagsbehandler:
Jette Bøjesen

Dagsorden:

1. Godkendelse af dagsorden for aktuelt møde
2. Opfølgning på referat fra sidste møde (onsdag d. 16. august)
3. Forestående Kommuneplanrevision v. Nina Ullvit
4. Grønne Projekter 2024 – Opstart af proces v. Simon Grünfeld
5. Meddelelser og orientering (inkl. fastlæggelse af datoer 2024)
6. Evt. (inkl. næste møde og emner hertil)
7. Havsamarbejdet i Østjylland - betydningen for havet i Aarhus Kommune.

Formand Simon Grünfeld bød velkommen og indledte mødet med at orientere om, at sekretær Lene Vinther Larsen desværre ikke havde mulighed for at deltage i dagens møde pga. sygdom.

08.12.2023
Side 2 af 7

Ad. 1. Godkendelse af dagsorden for aktuelt møde

Godkendt uden kommentarer.

Ad. 2. Opfølgning på referat fra sidste møde

Godkendt uden kommentarer.

Ad. 3. Forestående Kommuneplanrevision v. Nina Ullvit (NU)

NU præsenterede udmøntning af den nuværende Planstrategi 2023 frem mod den nye Kommuneplan 2025 (se vedlagte præsentation).

Ifm. høring af planstrategien er der indkommet forslag til yderligere 900 ha til byudvikling. I den forbindelse fortalte Nina, at man har rummelighed i den eksisterende pulje af arealforslag til at dække 25 år frem.

Strategiens hovedoverskrifter, der sætter retning, prioriteter og ændringer ift. kommuneplan:

- Aarhus som vækstmotor i Østjylland
- I balance med landskab, natur og vand
- Et effektivt og bæredygtigt mobilitetssystem
- Fokuseret byvækst
- Helheder i det åbne land
- Stærke lokalområder.

I den kommende kommuneplan er det ønsket at trække det blågrønne netværk, natur, landskab og kysten tydeligere frem i planlægningen.

Som et separat tillæg til den kommende kommuneplan bliver der igangsat en kyststrategi, hvor tilpasningen forventes at forholde sig til de samlede oversvømmelseshændelser i kystområdet.

Planen er, at den landskabsbaserede planlægning kommer til at spille en stor rolle i retningen for byvæksten (i tæt samspil med mobilitet, mv.).

Der blev spurgt til, om dyrkningsskov må inddrages i de 8.000 ha ny skov, hvilket SG bekræftede. Desuden oplyste SG, at også VE-anlæg kan placeres herpå, at køberne af jord er vandværker, virksomheder, mv. (– i forskellige konstellationer), og at udgangspunktet er frivillighed. Jf. mål i Et Grønnere Aarhus skal de nye skove, der etableres i Aarhus Kommune, bidrage til at øge biodiversiteten. ([et-groennere-aarhus.pdf](#)).

Det blev understreget, at blågrønne parker skal friholdes for byudvikling, men at de konkrete områder til blågrønne parker endnu ikke er udpeget.

08.12.2023
Side 3 af 7

SG understregede, at byrådet har vist en klar politisk retning, og at man er klar til at ekspropriere, om nødvendigt.

De fleste GIS-lag, som NU fremviste, ligger tilgængelige via Aarhus Kommunes hjemmeside (Borger-GIS) - [SpatialMap 4.4.0 \(aarhuskommune.dk\)](https://spatialmap.aarhuskommune.dk).

Ad. 4. Grønne Projekter 2024 v. Simon Grünfeld (SG)

SG nævnte, at rammen plejer at være 1,4 mio.kr. pr. år til natur- og friluftsp projekter, og at deadline for indsendelse af projektforslag er rykket til 10. december.

Natur og Miljø sender udkast til Grønne Projekter 2024 til kommentering i Det Grønne Råd i januar 2024. Herefter sendes Grønne Projekter 2024 til Teknisk Udvalg i februar 2024.

Som et resultat af forestående kommunale besparelser kan stier til vilde naturoplevelser og enkelte andre projekter muligvis ikke gennemføres i 2024. I stedet kan der skulle søges midler eksternt.

Status for Grønne Projekter 2023 er, at der er gennemført flere rigtig gode projekter. Dog driller vejret lige nu projektet ved Harlev Mølle, da vandstanden er høj, og der er meget vådt. Men vi krydser fingre for, at vi når det i 2023.

Der er blevet lavet flere vandhuller til løvfrø, og der er blevet etableret et vandbassin ved Egå Gymnasium i samarbejde med DN. Det bliver spændende at følge, og det kan samtidig være et godt indblik i, hvordan vi skal lave vandhuller/bassiner i private haver i EU Life-projektet mhp. at øge biodiversiteten i byen. Dette tiltag vil blive gennemført i 2024.

Desuden arbejder 'Vilde Virksomheder' med at få lavet levesteder i form af dødt ved, sten o.l.

Naturpleje har samme beløb som normalt, hvilket rækker til at holde naturtilstanden på samme niveau. Men der er fortsat ikke den ønskede fremgang (mål om at øge naturtilstanden, jf. Et Grønnere Aarhus). Det er en stor opgave, som vi ikke 'når i mål med' med de nuværende midler, idet private borgere ikke har pligt til at udføre naturpleje. - Samtidig er det en svær historie at få fortalt.

Forleden udgav Biodiversitetsrådet sin rapport, som vi 'glæder' vi os til at læse nærmere. – Det lader til at blive dyster læsning.

Ad. 5. Meddelelser og orientering (inkl. fastlæggelse af datoer 2024)

08.12.2023

Side 4 af 7

Natura 2000 handleplan er godt i gang, og der er intet nyt siden sidst.

Vandområdeplaner er godt i gang. Vi har fået tilsagn fra Miljøstyrelsen om 2-3 vandløbsrestaureringer, og vi afventer flere tilsagn.

Havmiljøopgaver – Hér er der projekter på vej i bugten, og der er stort fokus på at gøre en forskel.

Finansaftale – midler til lavbundsprojekter – Også hér er vi i gang, inkl. klima-lavbundsprojekter. Vi hilser velkomment, at der er midler.

I klima-lavbundsprojekter er der kommet et par ændringer ift. økonomi, så kommunerne ikke længere skal 'stå i forskud' for både lodsejerkompensation og udbetaling af tilsagnsmidler i rater og ikke kun efter afslutning.

Fastlagte datoer - kommende møder 2024:

Onsdag d. 6. marts

Mandag d. 6. maj (inkl. tur med Teknisk Udvalg)

Onsdag d. 27. november 2024.

Der fremsendes snarest kalenderinvitationer i Outlook til Rådets medlemmer.

Ad. 6. Evt. (inkl. næste møde og emner hertil)

SG informerede om en skriftlig henvendelse fra Århus og Omegns Biavlforening om at blive medlem af rådet, inkl. beskrivelse af deres forskellige aktiviteter indenfor biodiversitet. Alt efter interesse kan der i stedet være et indlæg herom på det næstkommende møde i marts 2024.

Der var delte meninger om evt. deltagelse, og Det Grønne Råds medlemmer valgte i første omgang at prioritere emner, der i længere tid har stået på deres 'ønskeliste'. Samtidig ser Rådet frem til at modtage skriftligt materiale om biavlforeningens tiltag til yderligere orientering.

Emner til kommende møder:

08.12.2023
Side 5 af 7

a. Strategi for etablering af 'Naturpark Aarhus Ådal' fra DSF – næste skridt

Kommentarer: - relevant, men ej presserende – ikke næste møde.

b. Tema om skovgræsning m. kvæg i skov – fordele og udfordringer fra DN

Kommentarer: - relevant, men ej presserende – ikke næste møde.

c. Mere om biodiversitet ved vejkanter. Fra DOF og Friluftsrådet

Kommentarer: - relevant, evt. oplæg om de 300 ha syd for Aarhus.

d. Landmanden som naturforvalter (herunder afsætning af naturkød, håndtering og opsyn af dyr via professionel landmand, der arbejder sammen med græsningslaug, kommunen og andre. Landmanden tager opsyn og bruger sin faglige viden, så bl.a. dyrevelfærden er i orden.

Kommentarer: - relevant, ej hastesag.

e. Oplæg om fremtiden indenfor arealplanlægning v/Anders Barfod, Aarhus Universitet (IPBES Danmark = Klimapanelet for biodiversitet)

Kommentarer: - stadig aktuelt – (link til kapitel 15 af bogen 'Det Bæredygtige Danmark' udsendes sammen med referat).

f. EU-Life (f.eks. ift. Grønne Projekter 2024)

Evt. på kommende møde.

g. Overordnet afrapportering på 'Et Grønnere Aarhus'

Kommentarer: - foreslås inddraget på næste møde i marts 2024.

h. Evt. 'helårsgræsning'

Øvrige forslag:

Kommunale handleplaner for Natur 2000-områderne – fremskridt / tiltag

Evt. på næste møde i marts 2024.

Oplæg om borgerinddragelse.

Ad. 7. Havsamarbejdet i Østjylland og betydningen for havet i Aarhus Kommune v. Havmiljøkoordinator Torben Tran Ankjærø (TTA)

08.12.2023
Side 6 af 7

Vha. vedlagte præsentation beskrev TTA havsamarbejdets organisering, arbejds- og indsatsområder. Samarbejdet omfatter syv kommuner: Hedensted, Horsens, Norddjurs, Syddjurs, Samsø, Odder og Aarhus.

Havmiljøkoordinatoren er ansat i en 3-årig periode fra 2023-26.

Samarbejdets hovedformål er en forbedring af havmiljøet i den østjyske del af Kattegat pba. interessevaretagelse, genopretningsprojekter samt formidling.

TTA informerede om, at både formidling og rekreativ udnyttelse af havet også er en del af havsamarbejdet. Der er etableret tæt kontakt til ngo-samarbejdsgrupper, også lokalt.

TTA fortalte om projektets organisering, og om hvordan samarbejdet er et stærkt fundament mhp. politisk gennemslagskraft.

Der indgår ikke anlægsmidler i projektet, men f.eks. i Hou er der modtaget fondsmidler (4 mio.kr., fra Velux). Desuden har Havsamarbejdet senest modtaget dens første donation på 10.000 kr. til indkøb af søm til udplantning af ålegræs.

TTA fremviste oversigtskort fra Aarhusbugten og forklarede detaljeret om det østjyske havs økologiske tilstand samt om forskellige tiltag, der kan bidrage til forbedring af havmiljøet, f.eks.:

- Muslingeskrab – omlægning til linefiskeri.
- Gendannelse af muslingebanker (eks. i Kaløvig)
- Udsigt til forbedret spildevandsrensning fremover - pba. øget separatkloakering (- samtidig udledes kun 1% urensset spildevand).
- Indholdet af næringsstoffer til bugten må ikke overskrides - på trods af flere indbyggere.
- Gode bunddyr er vigtige for bundforholdene / rensning.
- Ålegræs er væsentligt og effektivt til at binde CO₂ (- kan dog f.eks. ikke anvendes alle steder syd for Aarhus pga. hård havbund).

Herudover beskrev TTA de forskellige havområder i Østjylland, der ønskes udpeget som strengt beskyttet/beskyttet.

Presfaktorer:

- Havets rovdyr (= skarv og sæler) – fund af 64 små skrubber i én skarv.
- Ubalance i havet – unaturligt mange krabber og søstjerner.

- Sandsugning – råstofindvinding.
- Fiskeri.

08.12.2023
Side 7 af 7

TTA nævnte dato for den nationale ålegræsddag: d. 8. juni.

Fra Det Grønne Råds side blev det nævnt, at landbruget ikke er 'den eneste synder' (- landbruget har desuden reduceret udledning med 50%).